

Skipulags- og samgönguráð

Málsnúmer: USK2019070006

1. júlí 2019

Verklagsreglur fyrir starfssemi stöðvalausa hjólaleiga á borgarlandi Reykjavíkur

Lögð er fram tillaga að verklagsreglum fyrir starfssemi stöðvalausara hjólaleiga á borgarlandi. Lagt er til að verklagsreglurnar verði samþykktar og vísað áfram til borgarráðs.

Reglurnar hafa verið í vinnslu undanfarna mánuði og eru unnar með hliðsjón af reynslu annarra borga af slíkum rekstri. Reglunum er ætlað að setja ramma um slíkar leigur en reynsla annarra þjóða sýnir að ónæði af slíkum leigum getur verið töluvert fyrir borgarlandið ef ekki er að gætt en reynsla þeirra er einnig að rekstraraðilar slíkra leiga vilja gjarnan vera í samvinnu við sveitarfélög og fá skýr skilaboð um hvaða kröfur sveitafélagið setur til rekstursins.

Fyrir hönd skrifstofu Samgöngustjóra og borgarhönnunar

Guðbjörg Lilja Erlendsdóttir

Yfirverkfræðingur samgöngumála

Verklagsreglur

vegna starfsemi stöðvalausra hjólaleiga á borgarlandi Reykjavíkur

1. Tilgangur og gildissvið

- 1.1. Tilgangur þessara verklagsreglna er að tryggja gagnsætt og opið verklag þegar þjónustuaðili óskar eftir að starfrækja stöðvalausa hjólaleigu (hér eftir kallað þjónustuaðili) með reiðhjólum, hlaupahjólum eða öðrum sambærilegum léttum farartækjum, án fastra hjólastöðva innan borgarlands Reykjavíkur. Þjónustuaðila ber að fylgja þessum verklagsreglum í hvívetna.

2. Orðskýringar

- 2.1. *Hjól* er samgöngutæki sem er gert út af þjónustuaðila til leigu einstaklinga til samganga og fellur undir skilgreiningu á reiðhjólum í umferðarlögum.
- 2.2. *Þjónustuaðili* er aðili sem býður upp á aðgengi að hjólum gegn gjaldi.
- 2.3. *Floti* vísar til þeirra farartækja sem hjólaleiga heldur úti og er starfhæfur og virkur hluti af framboði þjónustuaðila.
- 2.4. *Hjólastöðvar* eru fyrirframskilgreindir staðir þar sem ætlast er til að notendur skili hjóli eða sæki hjól, t.d. með föstum grindum, stöndum, statífum o.þ.h.
- 2.5. *Svæðishindrun (e. geofence)* er stafræn afmörkun á landsvæði sem þjónusta hjóla takmarkast við sem afmarkar það svæði þar sem hægt er að skila hjóli.
- 2.6. *Nýting* er meðaltal yfir fjölda ferða hvers hjóls á dag.

3. Skyldur Reykjavíkurborgar

- 3.1. Reykjavíkurborg er veghaldari gatna innan borgarlands að þjóðvegum undanskildum (sveitarfélagsvegir), sem eru ætlaðir almenningi til frjálsrar umferðar.
- 3.2. Almennir stígar eru reiðstígar, göngu- og hjólreiðastígar sem ætlaðir eru almenningi til frjálsrar umferðar og haldið er við af fé ríkis eða sveitarfélaga.
- 3.3. Hægt er að sækja um leyfi vegna afnota á borgarlandi ef þjónustuaðili óskar að koma sér upp fastri aðstöðu fyrir leigubjónustu. Nánari upplýsingar er hægt að finna á heimasíðu borgarinnar: <https://reykjavik.is/thjonusta/leyfi-til-afnota-af-borgarlandi-afnotaleyfi>

4. Skyldur þjónustuaðila

- 4.1. Upphaf
 - 4.1.1. Þjónustuaðila ber að sækja um afnotaleyfi og skal með tveggja vikna fyrirvara tilkynna upphaf starfssemi með tölvupósti til umhverfis- og skipulagssviðs Reykjavíkurborgar, skrifstofu samgöngustjóra og borgarhönnunar, Borgartúni 12-14, ásamt upplýsingum um nafn, kennitölu, heimilisfang, símanúmer, netfang hjólaleigunnar, sem og upplýsingum um ábyrgðaraðila (nafn, símanúmer og netfang).
- 4.2. Lög og reglugerðir
 - 4.2.1. Þjónustuaðili skal tryggja á hverjum tímapunkti að ástand tækja í flota sé fullnægjandi og að floti uppfylli gildandi lög og reglugerðir sem sett eru varðandi reiðhjól, svo sem umferðarlög nr. 50/1987 og reglugerð nr. 57/1994 um gerð og búnað reiðhjóla.
 - 4.2.2. Þjónustuaðili skal sjálfur fylgja umferðarlögum og reglugerðum í rekstri leigubjónustunnar, t.d. ekki leggja flutningsbifreiðum á gangstétt eða á gangbrún, ekki aka þeim á bannsvæðum, o.s.frv. þegar hjól eru lestuð eða losuð vegna flutninga.
- 4.3. Notkun og rekstur
 - 4.3.1. Í lok hvers mánaðar skal þjónustuaðili upplýsa Reykjavíkurborg um nýtingu á flotanum fyrir viðkomandi mánuð.

- 4.3.2. Ef nýting flotans er undir tveimur ferðum á dag að meðaltali þrjá mánuði í röð án eðlilegra útskýringa áskilur borgin sér rétt til að afturkalla afnotaleyfið. Við þetta skilyrði telur Reykjavíkurborg að landsvæðið nýtist betur í aðrar athafnir.
 - 4.3.3. Þjónustuaðili skal stýra því hvar sé hægt að skilja við hjól með svæðishindrun í samráði við Reykjavíkurborg og ber þjónustuaðila að halda tækjum innan þess svæðis. Sjá punkt 4.3.5 með nánari útlistun á hvernig almennt skal skilja við hjól.
 - 4.3.4. Þjónustuaðili skal upplýsa Reykjavíkurborg um svæðishindrun og aðlaga hana í samráði við Reykjavíkurborg.
 - 4.3.5. Þjónustuaðili skal upplýsa og fræða notendur um hvernig skilja megi við hjól:
 - Fylgja verður lögum og reglum þegar skilið er við hjól, t.d. að það má ekki valda hættu eða óþarfa óþægindum fyrir aðra umferð og að almennt gildir sú regla að sýna verði tillitsemi og almenna skynsemi þegar skilið er við hjól.
 - Á gangstétt og við húsbýggingar skal vera a.m.k. 2,0 m autt svæði til að komast fram hjá hjóli sem er ekki í notkun. Ef mikið er um gangandi vegfarendur er þessi fjarlægð leiðbeinandi og gæta verður að sýna tillitsemi og almenna skynsemi.
 - Ekki skal skilja við hjól á grasi/möl lengra en 2,0 m frá næsta stíg.
 - Ekki skal skilja við hjól í gróðurbeðum eða á verndarsvæðum.
 - Ekki skal skilja við hjól innan 50 m frá strandlínu, tjörn eða árbakka, til að hindra að þriðji aðili varpi ekki hjólinu í sjóinn.
 - Ofangreindur listi er ekki tæmandi. Reykjavíkurborg áskilur sér rétt til að endurskoða svæðishindranir, hvar og hvernig megi skilja við hjólin, með hliðsjón af reynslu og nýjum upplýsingum og uppfæra ofangreindan lista sem tekur þá gildi eftir tilkynningu til þjónustuaðila.
 - 4.3.6. Þjónustuaðili skal vera virkur í viðhaldi og rekstri hjóla. Þetta felur í sér að bregðast við þegar ábending berst, sem m.a. geta falið í sér að:
 - taka úr umferð ónýtt/biluð hjól
 - flytja hjól sem hindra almenna umferð
 - fjarlægja hjól sem hafa lent í sjónum, ám, tjörnum, gördum, beðum, bannsvæðum o.þ.h.
 - 4.3.7. Reykjavíkurborg mun eftir fremsta megni vinna með þjónustuaðila og lætur hann vita um ábendingar sem berast borginni. Ef ekki er brugðist við ábendingum þegar þær berast eða ef borgin telur brýna þörf, áskilur Reykjavíkurborg sér rétt að fjarlægja hjól og færa í geymslu á kostnað þjónustuaðila. Reykjavíkurborg er ekki skaðabótaskyld vegna þessa.
 - 4.3.8. Ef þjónustuaðili gerist brotlegur á verklagsreglunum hefur Reykjavíkurborg heimild til þess að afturkalla afnotaleyfið.
- 4.4. Gögn**
- 4.4.1. Til að gera Reykjavíkurborg kleift að meta árangur af stöðvalausum hjólaleigum og taka upplýstar ákvarðanir um framhald hjólaþjónustu í borginni, þarf þjónustuaðili að upplýsa Reykjavíkurborg um það hvaða upplýsingum er hægt að safna (t.d. ferðir, kvartanir, óhöpp, tjón o.fl.) og báðir aðilar koma sér saman um söfnun upplýsinga (ekki persónurekjanlegar) og afhendingu þeirra til Reykjavíkurborgar til greiningar. Reykjavíkurborg hefur ótakmarkaða heimild til að geyma, nota og vinna gögnin sem og að deila þeim með þriðja aðila í ótengdu samstarfi.
 - 4.4.2. Gögn frá þjónustuaðila skulu vera á stöðluðu, véllæsanlegu rafrænu sniði. Æskilegt er að miðlun þeirra til Reykjavíkurborgar fari fram í gegnum forritaskil (API). Gagnasnið og forritaskil skulu vera skjöluð og örugg.
 - 4.4.3. Þjónustuaðili skal upplýsa notendur um öflun og notkun gagna og fá samþykki fyrir söfnun upplýsinga og úrvinnslu þeirra (ekki persónurekjanlegar).

4.5. Persónuvernd

Reykjavíkurborg hefur það að markmiði að tryggja í hvívetna áreiðanleika, trúnað og öryggi allra persónuupplýsinga sem unnið er með á vegum borgarinnar. Reykjavíkurborg hefur sett sér persónuverndarstefnu, í samræmi við ákvæði laga nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga sem aðgengileg er á heimasíðu Reykjavíkurborgar.

Þjónustuaðili er ábyrgðaraðili þeirra persónuupplýsinga sem hann safnar með í starfsemi sinni og ber ábyrgð á að öll vinnsla persónuupplýsinga, kerfi, hýsing gagna og fræðsla gagnvart hinum skráðu sé í samræmi við gildandi reglur um persónuvernd.

Þjónustuaðili kann að safna persónuupplýsingum við veitingu þjónustunnar sem afhenda ber Reykjavíkurborg, t.d. staðsetningargögn og önnur gögn, sbr. kafli 4.4 í verklagsreglum þessum, sem Reykjavíkurborg mun vinna með, meðal annars til að rækja lögbundin verkefni í starfsemi sinni. Þjónustuaðili og Reykjavíkurborg teljast sameiginlegir ábyrgðaraðilar í skilningi persónuverndarlaga (23.gr.) og skulu aðilar gera með sér skriflegt samkomulag áður en rekstur deilihjólaleigu hefst í borgarlandinu, um hlutverk og tengsl hinna sameiginlegu ábyrgðaraðila með ábyrgð hvers um sig á því að skuldbindingar gagnvart persónuverndarlögum sé uppfyllt.

4.6. Kynningarmál

4.6.1. Þjónustuaðili er ábyrgur fyrir því að markaðssetja þjónustu sína.

4.7. Þjónustulok

4.7.1. Við þjónustulok skal þjónustuaðili fjarlægja öll hjól og aðra lausamuni tengda þjónustunni og tryggja rétta meðhöndlun í framhaldinu (t.d. förgun eða geymslu). Hættulegur úrgangur s.s. batterí, rafmagnsíhlutir, olía o.s.frv. skal einnig meðhöndla á réttan hátt. Reykjavíkurborg ber ekki ábyrgð á yfirgefnum/ósóttum hjólum.

5. Endurskoðun

5.1. Reykjavíkurborg áskilur sér rétt til að endurskoða og uppfæra verklagsreglur vegna starfsemi hjólaleigu án hjólastöðva á borgarlandi Reykjavíkur, með hliðsjón af reynslu og nýjum upplýsingum, sem taka þá gildi eftir tilkynningu til þjónustuaðila.

Reykjavík, 1.júlí 2019